

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/54

URBROJ: 65-23-8

Zagreb, 8. rujna 2023.

P.Z. br. 520

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 7. rujna 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Zdravka Zrinušića, Stipu Župana i dr. sc. Davora Zoričića te ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/56
URBROJ: 50301-05/16-23-11

Zagreb, 7. rujna 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Zdravka Zrinišića, Stipu Župana i dr. sc. Davora Zoričića te ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu.

3
PREDSJEDNIK
dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
DOPRINOSIMA

Zagreb, rujan 2023.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16., 106/18. i 33/23.), u članku 7. stavku 1. točka 2. briše se.

U točki 46. riječi: „doprinosa za zdravstveno osiguranje“ zamjenjuju se riječima: „doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje“.

Članak 2.

U članku 9. stavku 1. točki 1. podtočki 1. riječi: „5. ili 6.“ zamjenjuju se riječima: „4. ili 5.“.

U točki 3. podtočki 1. riječi: „točki 7.“ zamjenjuju se riječima: „točki 6.“.

U točki 4. u uvodnoj rečenici riječi: „bez zasnivanja radnog odnosa“ zamjenjuju se riječima: „prema posebnim propisima“.

U podtočki 1. riječi: „točki 3. ili 4.“ zamjenjuju se riječima: „točki 3.“.

U točki 9. u uvodnoj rečenici riječi: „i trgovca pojedinca“ brišu se.

U točki 10. podtočki 2. riječi: „članku 6.“ zamjenjuju se riječima: „članku 7.“.

U točki 34. riječi: „točki 8.“ zamjenjuju se riječima: „točki 7.“.

Iza točke 34. umjesto točke stavlja se točka-zarez i dodaje točka 35. koja glasi:

„35. udomitelj – obvezno osigurane osobe prema:

- članku 14. stavku 4. Zakona o mirovinskom osiguranju i
- članku 7. stavku 1. točki 28. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.“

Članak 3.

U članku 10. stavku 1. u uvodnoj rečenici iza riječi: „profesionalne bolesti i/ili na“ dodaje se riječ: „obvezno“.

Članak 4.

Iza članka 21. dodaje se članak 21.a koji glasi:

„Članak 21.a

(1) Mjesečna osnovica iz članka 21. ovoga Zakona za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća do 700,00 eura uključujući i iznos od 700,00 eura umanjuje se za 300,00 eura.

(2) Mjesečna osnovica iz članka 21. ovoga Zakona za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća od 700,01 eura do 1.300,00 eura umanjuje se za iznos dobiven izračunom:

$$0,5 \times (1.300,00 - \text{ukupan iznos bruto plaća za određeni mjesec}).$$

(3) Umanjenje iz stavka 1. ili 2. ovoga članka koristi se bez obzira na broj dana provedenih u osiguranju određenog mjeseca te bez obzira radi li se o radu u punom odnosno nepunom radnom vremenu.

(4) Ako se plaća za određeni mjesec isplaćuje u više navrata, umanjeње iz stavka 1. ili 2. ovoga članka primjenjuje se pri prvoj isplati. Ako je umanjeње veće od iznosa mjesečne osnovice iz članka 21. ovoga Zakona pri prvoj isplati, preostali dio umanjeња koristi se pri sljedećim isplatama za određeni mjesec.

(5) Ako osiguranik radi kod dva ili više poslodavaca, poslodavac će pri obračunu koristiti umanjeње mjesečne osnovice razmjerno udjelu pojedine bruto plaće po poslodavcu u odnosu na ukupan iznos bruto plaća kod svih poslodavaca na temelju:

1. izjave radnika o broju poslodavaca i iznosu bruto plaće kod svakog poslodavca u tom mjesecu ili
2. prema podacima Porezne uprave o ukupnom pravu na umanjeње prema podacima za prethodni mjesec ako radnik ne dostavi izjavu iz točke 1. ovoga stavka.

(6) Ako se za osiguranika tijekom mjeseca uspostavi novo osiguranje po osnovi radnog odnosa, radi korištenja umanjeња iz stavka 1. ili 2. ovoga članka osiguranik mora dati izjavu iz stavka 5. točke 1. ovoga članka svim poslodavcima. Ako osiguranik ne dostavi izjave svim poslodavcima, ne može koristiti umanjeње iz stavka 1. ili 2. ovoga članka.

(7) Za utvrđivanje prava iz mirovinskog osiguranja koristi se osnovica iz članka 21. ovoga Zakona bez umanjeња iz ovoga članka.

(8) Ministar financija pravilnikom propisuje način provedbe ovoga članka u vezi s umanjeњem mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje.“.

Članak 5.

U članku 22. stavku 3. točka 3. mijenja se i glasi:

„3. premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, osiguranja njihove imovine, privatnoga zdravstvenog osiguranja, dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja iznad propisanog iznosa i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja iznad propisanog iznosa, sukladno propisima o porezu na dohodak,“.

Članak 6.

U naslovu iznad članka 42. i članku 42. riječi: „bez zasnivanja radnog odnosa“ zamjenjuju se riječima: „prema posebnim propisima“.

Članak 7.

U članku 43. stavku 1. riječi: „bez zasnivanja radnog odnosa“ zamjenjuju se riječima: „prema posebnim propisima“.

Članak 8.

Iza članka 59. dodaje se naslov i članci 59.a do 59.d koji glase:

„1.7.a Za osiguranika po osnovi udomitelja

Članak 59.a

Za osiguranika po osnovi udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo i udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu (članak 9. stavak 1. točka 35.) obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa jest ministarstvo nadležno za socijalnu skrb, putem centra udomitelja.

Članak 59.b

Doprinosi se obračunavaju na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz članka 59.c ovoga Zakona i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)
3. doprinos za zdravstveno osiguranje.

Članak 59.c

Mjesečna osnovica za obračun doprinosa:

1. Za osiguranika po osnovi udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo jest umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,38
2. Za osiguranika po osnovi udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu jest umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1,0.

Članak 59.d

(1) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) O vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja sastavlja

obračunsku ispravu za svakoga osiguranika te sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća propisat će ministar financija.“.

Članak 9.

U članku 80. stavku 1. riječi: „i trgovca pojedinca“ brišu se.

Članak 10.

U članku 133. stavku 2. riječi: „kunsku vrijednost prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke“ zamjenjuju se riječima: „euro primjenom srednjeg tečaja koji Hrvatska narodna banka objavljuje“.

U stavku 3. točki 2. riječ: „kune“ zamjenjuje se riječju: „eura“.

Članak 11.

U članku 163. u uvodnoj rečenici, iza riječi: „okolnostima i na“ dodaje se riječ: „obvezno“.

U stavku 1. točki 1. riječ: „dodiplomskom“ zamjenjuje se riječju: „prijediplomskom“.

Članak 12.

U članku 179. stavku 1. riječi: „Hrvatski zavod za obvezno zdravstveno osiguranje“ zamjenjuju se riječima: „Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Za osiguranika koji ostvaruje pravo na naknadu plaće odnosno novčanu naknadu kao zaposleni ili samozaposleni korisnik na teret državnog proračuna u skladu sa zakonom kojim se uređuju roditeljske potpore, doprinos se plaća iz državnog proračuna, a obveznik obračunavanja doprinosa je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, a obveznik plaćanja doprinosa je tijelo državne uprave nadležno za demografiju.“.

Članak 13.

U članku 182. stavku 2. iza riječi: „obveznik obračunavanja“ dodaju se riječi: „ili obveznik plaćanja“.

Članak 14.

U članku 187. stavku 2. riječi: „s danom podnošenja godišnje prijave“ zamjenjuju se riječima: „sa zadnjim danom roka za podnošenje godišnje porezne prijave“.

U stavku 3. riječi: „s danom podnošenja godišnje prijave“ zamjenjuju se riječima: „sa zadnjim danom roka za podnošenje godišnje porezne prijave“.

Članak 15.

U članku 196. stavku 1. riječi: „članka 7.“ zamjenjuju se riječima: „članka 26.“.

Članak 16.

U članku 197. riječi: „stavka 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. točke 2.2.“.

Članak 17.

U članku 203. stavku 2. riječi: „koeficijenti: 1,0 ili 2,0 ili 3,0 ili 4,0 ili 5,0 ili 6,0“ zamjenjuju se riječima: „koeficijenti: 0,5 ili 0,75 ili 1,0 ili 1,5, ili 2,0 ili 2,5 ili 3,0 ili 3,5 ili 4,0 ili 4,5 ili 5,0 ili 5,5 ili 6,0“.

Članak 18.

U članku 209. stavku 1. točki 12. riječ: „i“ briše se.

Na kraju točke 13. briše se točka i dodaje riječ: „i“.

Iza točke 13. dodaje se točka 14. koja glasi:

„14. nagrada za dobro obavljenju uslugu (napojnica).“.

Članak 19.

U članku 234. stavku 3. iza riječi „pravomoćno“ dodaju se riječi: „odnosno do isteka pet godina od dana sistemskog otpisa duga zbog zastare prava na naplatu“.

Članak 20.

U članku 248.b stavku 3. riječ: „Naredbom“ zamjenjuje se riječju: „Naputkom“.

Članak 21.

U članku 249. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „5.000,00 do 100.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 13.270,00 eura“, a u točki 4. riječi: „bez zasnivanja radnog odnosa“ zamjenjuju se riječima: „prema posebnim propisima“.

U stavku 2. riječi: „5.000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 2.650,00 eura“.

Članak 22.

U članku 250. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „5.000,00 do 50.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 6.630,00 eura“, a u točki 2. riječi: „ili trgovca pojedinca“ brišu se.

U stavku 2. riječi: „ 3.000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „390,00 do 2.650,00 eura“.

Članak 23.

U članku 251. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „5.000,00 do 50.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 6.630,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „3.000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „390,00 do 2.650,00 eura“.

Članak 24.

U članku 252. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „5.000,00 do 30.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 3.980,00 eura“, a u točki 5. riječi: „i trgovca pojedinca“ brišu se.

Članak 25.

U članku 252.a stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „100.000,00 do 1.000.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „13.270,00 do 132.720,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „5.000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 2.650,00 eura“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

(1) Odredbe članka 14. ovoga Zakona primjenjuju se za obveze doprinosa utvrđene za 2023. godinu.

(2) Ministar financija uskladit će Pravilnik o doprinosima („Narodne novine“, br. 2/09., 9/09. – ispravak, 97/09., 25/11., 61/12., 86/13., 157/14., 128/17., 1/19. i 43/23.) s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(3) Iznimno od odredbe članka 254. stavka 1. Zakona o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16., 106/18. i 33/23.), Naredbu o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2024. godinu ministar financija donijet će u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 27.

Ministarstvo financija će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Članak 28.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. prosinca 2023., osim članaka 17. i 18. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2024.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16., 106/18. i 33/23., u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje sva pitanja vezana uz doprinose kao što su: vrste doprinosa i stope za obračun, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja doprinosa, obveznik plaćanja doprinosa, osnovice za obračun i način njihova utvrđivanja, obveza i način obračunavanja, obveza plaćanja i rokovi za uplatu, obveza izvješćivanja, jedinstveni nazivi osiguranja te druga pitanja vezana uz poslove prikupljanja doprinosa.

Zakon, zbog svoje široke primjene, mora biti usklađen sa zakonima koji uređuju obvezna osiguranja. Tako je zakonski tekst usklađen s propisima o mirovinskom osiguranju i obveznom zdravstvenom osiguranju, o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj, o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti i Pomorskim zakonikom.

Od donošenja Zakona dogodile su se brojne izmjene i dopune istog, između ostaloga, na temelju antirecesijskih mjera iz 2009. godine snižen je koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske i to s 1,2 na 0,8 te je uveden dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopama 1% i 3% na mirovine ostvarene prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske.

Izmjenama i dopunama Zakona napravljenim u 2013. godini odredbe Zakona usklađene su s uredbama Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti. Nadalje, od tada se uvodi poslodavcima – obveznicima zapošljavanja osoba s invaliditetom, sukladno odredbama tada važećeg Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Narodne novine“, broj 157/13.), plaćanje doprinosa za zapošljavanje po stopi od 1,7%. Propisani su jednostavniji načini utvrđivanja obveza doprinosa obveznicima doprinosa za njihovo osobno osiguranje na način da osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost same utvrđuju obvezu doprinosa putem obrasca JOPPD, osobama s profesionalnim statusom obveza se utvrđuje „trajnim“ rješenjem, a pomorcima – članovima posade broda u međunarodnoj plovidbi obveza se utvrđuje nakon isteka kalendarske godine. Propisan je i postupak provedbe plaćanja doprinosa koji je do tada bio uređen odredbama Uredbe o načinu provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za obračun doprinosa na temelju radnog odnosa („Narodne novine“, br. 49/12., 31/14. i 143/14.). Uvedena su oslobođenja prilikom obračuna obveze doprinosa za mlade osobe do 30 godina života s kojima poslodavac sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na način da je za te osobe propisana samo obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i to u razdoblju do pet godina od početka zaposlenja. Izmjenama i dopunama Zakona napravljenim u 2016. godini povećan je koeficijent za utvrđivanje minimalne mjesečne osnovice s 0,35 na 0,38, a kako bi se iznos minimalne mjesečne osnovice uskladio s iznosom minimalne plaće. Nadalje, ukinuta su izuzeća od obveze doprinosa po osnovi drugog dohotka prema autorskim i umjetničkim naknadama te prema primicima koje ostvaruju umirovljenici. Također su smanjene stope doprinosa za primitke po osnovi drugog dohotka i druge djelatnosti i to doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti s 20% odnosno 15% na 10% odnosno 7,5%, doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje s 5% na 2,5% te doprinos za zdravstveno osiguranje s 15% na 7,5%. Osim navedenoga, osobama u radnom

odnosu koje su istovremeno kod poslodavca članovi uprave trgovačkog društva ili izvršni direktori trgovačkog društva ili izvršni upravitelji zadruga propisana je mjesečna osnovica za obračun doprinosa u visini osnovice propisane za osiguranike po osnovi obrta ako se ne isplaćuje plaća ili se isplaćuje plaća niža od propisane. Izmjenama i dopunama Zakona iz 2018. godine ukinuti su doprinos za zapošljavanje po stopi 1,7% i doprinos za zaštitu zdravlja na radu po stopi 0,5% te je povećan doprinos za zdravstveno osiguranje s 15% na 16,5%. Također je uvedena godišnja razlika obveze doprinosa članovima uprave, izvršnim direktorima trgovačkih društava, likvidatorima i upraviteljima zadruga koji nisu osigurani po toj osnovi te je uređena obveza doprinosa za sezonske radnike u poljoprivredi koja se plaća putem vrijednosnog kupona.

Posljednjim izmjenama Zakona iz 2023. godine ukinute su antirecesijske mjere iz 2009. godine na način da je koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju na teret sredstava državnog proračuna povećan s 0,8 na 1,2 te je ukinut dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po osnovi mirovine.

Zadnjih nekoliko godina opterećenje porezom na dohodak višekratno je smanjivano, primjerice, smanjenjem graničnih stopa, povećanjem praga za oporezivanje višom stopom, povećanjem osnovnog osobnog odbitka, uvođenjem novih olakšica te povećanjem iznosa neoporezivih primitaka. No, sniženja opterećenja porezom na dohodak pomažu samo onima koji imaju pozitivnu poreznu obvezu dok obveznicima s nižim dohocima, koji imaju nultu ili veoma nisku poreznu obvezu, navedena smanjenja u sustavu poreza na dohodak efektivno ne mogu pomoći. Temeljem podataka za 2023. godinu 53,5% svih obveznika poreza na dohodak nalaze se izvan poreznih škara odnosno ne plaćaju porez na dohodak. Upravo kako bi se i obveznicima s nižim dohotkom povećao iznos raspoloživog dohotka ukazala se potreba da se kroz sustav doprinosa za obvezna osiguranja navedeno regulira.

Nadalje, u gospodarstvu postoji velik broj poduzetnika kojima poslovanje ovisi o dobroj usluzi zaposlenih osoba. Prije svega riječ je o sektoru uslužnih djelatnosti i turizmu (restoranima, hotelima i dr.), a gdje usluga zaposlenih osoba ima značajan utjecaj na cjelokupno poslovanje poduzetnika. Upravo zbog zadovoljstva s tom uslugom korisnici usluga - treće osobe dobrovoljno daju nagrade tim zaposlenim osobama koje su u praksi poznate kao napojnice i uobičajeno su pravo zaposlenih osoba neovisno o njegovom odnosu s poslodavcem. Isto tako, s obzirom na sve učestalije kartično plaćanje usluga, napojnice dane zaposlenim osobama se slijevaju preko računa poslodavaca, stoga je radi zaštite svih dionika potrebna njihova jasna definicija i jasno određenje poreznog tretmana. Navedena problematika obuhvaća nekoliko poreznih propisa te bi se isto trebalo riješiti kroz izmjene propisa o fiskalizaciji čime će se riješiti evidentiranje napojnica kroz sustav fiskalizacije te propisa kojima se uređuje porezni tretman napojnica u dijelu poreza na dohodak, a posljedično i doprinosa za obvezna osiguranja.

Obzirom da je riječ o primicima koje ostvaruju fizičke osobe, a za koje propisima o doprinosima nije uređena obveza doprinosa te uzimajući u obzir naviku davanja napojnica u Republici Hrvatskoj ukazala se potreba za preciznim određenjem tog primitka u sustavu doprinosa za obvezna osiguranja.

Također, Zakon o doprinosima u dijelu kojim se propisuju osnove osiguranja potrebno je uskladiti s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, odredbe o ostalim primicima uz plaću potrebno je uskladiti s propisima o porezu na dohodak te dospijeće obveze doprinosa po osnovi druge djelatnosti uskladiti s dospijećima poreza na dohodak odnosno poreza na dobit s obzirom da su se isti mijenjali nakon posljednjih

izmjena Zakona o doprinosima. Također je potrebno Zakon o doprinosima dodatno nomotehnički urediti te ispraviti pogrešna pozivanja na članke drugih propisa u istom.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. prosinca 2020. donijela Nacionalni plan zamjene hrvatske kune eurom u kojem je dan pregled svih važnijih aktivnosti koje će sudionici priprema za uvođenje eura, iz privatnog i javnog sektora, provoditi u okviru priprema za uvođenje eura.

S ciljem provedbe Nacionalnog plana zamjene hrvatske kune eurom Vlada Republike Hrvatske 16. rujna 2021. donijela je Zaključak o provedbi zakonodavnih aktivnosti povezanih s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj kojim je utvrdila popis zakona i podzakonskih propisa koje je potrebno izmijeniti radi pune prilagodbe hrvatskog zakonodavstva uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, sukladno Odluci o donošenju Nacionalnog plana zamjene hrvatske kune eurom („Narodne novine“, broj 146/20.).

Radi provedbe Nacionalnog plana zamjene hrvatske kune eurom odnosno za potrebe pune prilagodbe hrvatskog zakonodavstva uvođenju eura, ovim Konačnim prijedlogom zakona predlaže se izmjena odredbi Zakona o doprinosima povezanih s kunom radi uvođenja eura.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Radi omogućavanja većeg raspoloživog dohotka osiguranicima po osnovi radnog odnosa koji imaju niže dohotke odnosno koji imaju nultu ili veoma nisku poreznu obvezu, ovim Konačnim prijedlogom zakona uređuje se pravo na umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti.

Umanjenje se propisuje za osiguranike po osnovi radnog odnosa čija je ukupna mjesečna bruto plaća do 1.300,00 eura.

Za sve iznose ukupne bruto mjesečne plaće do 700,00 eura iznos umanjenja je fiksni i iznosi 300,00 eura. Ako ukupan iznos bruto mjesečne plaće iznosi od 700,01 eura do 1.300,00 eura iznos umanjenja mjesečne osnovice izračunava se kao umnožak koeficijenta 0,5 i razlike najvišeg iznosa bruto mjesečne plaće na kojeg se primjenjuje pravo na umanjenje mjesečne osnovice u iznosu 1.300,00 eura i ukupnog iznosa bruto plaća za određeni mjesec. Iz navedenoga proizlazi, ako radnik ima višekratnih isplata tijekom mjeseca od jednog ili više poslodavaca, ukupan iznos bruto plaća ne smije prelaziti najviši iznos od 1.300,00 eura kako bi se imalo pravo na korištenje umanjenja mjesečne osnovice. Svim osiguranicima kojima iznos bruto plaća prelazi iznos iznad 1.300,00 eura prestaje pravo na korištenje umanjenja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti. Za iznos bruto plaća u rasponu od 700,01 eura do 1.300,00 eura, primjenjujući linearni model izračuna iznosa umanjenja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje, osiguranicima se ravnomjernije i pravednije omogućuje korištenje umanjenja. Sukladno navedenome, primjenom linearnog modela izračuna umanjenja osnovice, ako se poveća iznos bruto plaće istovremeno se smanjuje iznos umanjenja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje. Na primjer, osiguranik koji ima bruto mjesečnu plaću u iznosu 800,00 eura ima pravo na umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje u iznosu 250,00 eura primjenjujući linearni model izračuna ($0,5 \times (1.300 - 800) = 0,5 \times 500 = 250$ eura). Ako mu se mjesečna bruto plaća poveća na 900,00 eura ima pravo na umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa u iznosu 200,00 eura ($0,5 \times (1.300 - 900)$

= 0,5 x 400 = 200 eura). Iz navedenoga vidljivo je da se za povećanje bruto plaće za jedan euro umanjene mjesečne osnovice za obračun doprinosa smanjuje za 0,50 eura.

Prikaz izračuna umanjnja mjesečne osnovice za obračun doprinosa i obračuna doprinosa:

Opis <i>1</i>	Iznos u eurima	
	<i>2</i>	<i>3</i>
1. Bruto mjesečna plaća	700,00	1.200,00
2. Dodatak za umanjnje mjesečne osnovice	300,00	50,00
3. Mjesečna osnovica za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (red.br. 1. – red.br. 2.)	400,00	1.150,00
4. Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po stopi 15% (red.br. 3. x 15%)	60,00	172,50
5. Doprinos za mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje po stopi 5% (red.br. 1. x 5%)	35,00	60,00
6. Ukupno doprinosi (red.br. 4. + red.br. 5.)	95,00	232,50
7. Dohodak (red.br. 1. – red.br. 6.)	605,00	967,50

Navedeno umanjnje osnovice za obračun doprinosa odnosi se isključivo na primitke po osnovi plaće, a ne i na ostale primitke uz plaću (potpore, nagrade, dnevnice, bonusi isplaćeni iznad neoporezivih iznosa).

Korisnici prava na umanjnje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje su svi osiguranici po osnovi radnog odnosa čija ukupna mjesečna bruto plaća ne prelazi iznos od 1.300,00 eura (dodatni rad, dopunski rad, rad u nepunom radnom vremenu koji uključuje i radni odnos umirovljenika do polovice punog radnog vremena i sl.). Navedeno umanjnje primjenjuje se na mjesečnoj razini i smatra se konačnim obračunom (ne provodi se godišnji obračun). Navedeno umanjnje mjesečne osnovice neće utjecati na utvrđivanje prava iz mirovinskog osiguranja (neće imati utjecaj na izračun buduće mirovine).

Predlaže se stupanje na snagu odredbi o umanjnju osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje 1. prosinca 2023. kako bi primjena navedenog umanjnja krenula za plaće za prosinac 2023. godine koje se u pravilu isplaćuju u siječnju 2024. godine.

Dodatno, ovim Konačnim prijedlogom zakona uređuje se tretman primitka po osnovi nagrade za dobro obavljene usluge (napojnice) u sustavu doprinosa za obvezna osiguranja na način da se tako ostvareni primitak izuzme od obveze doprinosa po osnovi drugog dohotka.

Nadalje, Konačnim prijedlogom zakona odredbe o osnovama osiguranja usklađuju se s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, te se uvodi nova osnova osiguranja po osnovi udomitelja. Prema Zakonu o udomiteljstvu koji je na snazi od 1. siječnja 2019. udomitelj koji obavlja standardno udomiteljstvo kao i udomitelj koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo ima prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja i prava na plaćene doprinose. Navedene osnove osiguranja u Zakon o mirovinskom osiguranju uvedene su 1. siječnja 2019., a u Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju tek 1. travnja 2023. S obzirom na navedeno te s obzirom da je isto u primjeni od 1. siječnja 2019. kada je Zakon o udomiteljstvu na snazi, ovim Konačnim prijedlogom zakona uređuju se navedene osnove osiguranja s točnim pozivanjima na odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Odredbe o ostalim primicima uz plaću vezane uz premije osiguranja koje poslodavac plaća za svoje radnike ovim se Konačnim prijedlogom zakona usklađuju s odredbama Zakona o porezu na dohodak koji je na snazi od 1. siječnja 2020.

Također se i odredbe o dospijeću obveze doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti usklađuju s odredbama propisa o porezu na dobit i propisa o porezu na dohodak.

Ovim Konačnim prijedlogom zakona proširuje se izbor koeficijenata za izbor više osnovice za plaćanje doprinosa osiguranicima koji su obveznici doprinosa za svoje osobno osiguranje i čija je mjesečna osnovica za obračun doprinosa propisana kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta. Isto se propisuje kako bi samostalne obveznike doprinosa koji doprinose plaćaju prema propisanoj mjesečnoj osnovici potaklo na izbor više osnovice što bi za posljedicu imalo veće uplate u mirovinski i zdravstveni sustav.

Konačnim prijedlogom zakona mijenjaju se odredbe koje se pozivaju na srednji tečaj kune kada se mirovina/invalidnina primi iz inozemstva te novčane kazne za prekršaje, zbog prilagodbe hrvatskog zakonodavstva uvođenju eura.

Također, Konačnim prijedlogom zakona se odredbe dodatno nomotehnički uređuju te se ispravljaju pogrešna pozivanja na članke drugih propisa.

III. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom briše se pojam „trgovca pojedinca“ čime se Zakon o doprinosima usklađuje sa Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o obrtu te Zakonom o mirovinskom osiguranju dok se dodavanjem riječi: „obvezno“ ispred riječi: „zdravstveno“ usklađuje sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Uz članak 2.

Ovim člankom dodaje se osnova osiguranja koja je bila propisana Pravilnikom o doprinosima sukladno članku 9. stavku 2. Zakona o doprinosima. Naime, Zakonom o udomiteljstvu („Narodne novine“, broj 115/18.) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. propisano je pravo na mirovinsko i zdravstveno osiguranje kao i plaćanje obveznih doprinosa za osiguranja za udomitelje koji obavljaju standardno udomiteljstvo kao i za udomitelje koji obavljaju specijalizirano udomiteljstvo. Navedene osnove osiguranja u Zakon o mirovinskom osiguranju uvedene su 1. siječnja 2019., a u Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju tek 1. travnja 2023. („Narodne novine“, broj 33/23.). S obzirom na navedeno te s obzirom da je isto u primjeni od 1. siječnja 2019. kada je Zakon o udomiteljstvu na snazi, ovim člankom uređuju se navedene osnove osiguranja s točnim pozivanjima na odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Ostale odredbe iz ovoga članka usklađuju se s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju, Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, propisa o tržištu rada, odnosno ispravljaju se pogrešno pozivanje na članak Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Uz članak 3.

Ovim člankom odredba članka 10. Zakona o doprinosima usklađuje se sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Uz članak 4.

Ovim člankom uređuje se umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranika po osnovi radnog odnosa čija ukupna mjesečna bruto plaća iznosi do 1.300,00 eura. Za iznos bruto mjesečne plaće do 700,00 eura umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje iznosi 300,00 eura. Ako iznos bruto mjesečne plaće iznosi od 700,01 eura do 1.300,00 eura iznos umanjenja mjesečne osnovice izračunava se kao umnožak koeficijenta 0,5 i razlike najvišeg iznosa bruto mjesečne plaće na kojeg se primjenjuje pravo na umanjenje mjesečne osnovice u iznosu 1.300,00 eura i ukupnog iznosa bruto plaća za određeni mjesec. Iz navedenog proizlazi, ako radnik radi kod dva ili više poslodavaca za određeni mjesec, ukupan iznos bruto plaća ne smije prelaziti najviši iznos od 1.300,00 eura kako bi se ostvarilo pravo na korištenje umanjenja mjesečne osnovice. Svim osiguranicima kojima iznos bruto plaća prelazi iznos od 1.300,00 eura prestaje pravo na korištenje umanjenja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti.

Uz članak 5.

Ovim člankom usklađuju se odredbe Zakona o doprinosima o ostalim primicima uz plaću s propisima o porezu na dohodak. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 121/19.) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020. izmijenjena je odredba o primicima koji se smatraju primicima po osnovi nesamostalnog rada, a u svezi premija osiguranja te je potrebno s istim uskladiti i odredbe Zakona o doprinosima.

Uz članak 6.

Ovim člankom usklađuju se odredbe Zakona o doprinosima s odredbama propisa o tržištu rada kako bi istim bile obuhvaćene osobe koje se stručno osposobljavaju za rad sukladno propisu o radu, kao i osobe koje se stručno osposobljavaju za rad putem mjera aktivne politike zapošljavanja sukladno propisu o tržištu rada.

Uz članak 7.

Ovim člankom usklađuju se odredbe Zakona o doprinosima s odredbama propisa o tržištu rada kako bi istim bile obuhvaćene osobe koje se stručno osposobljavaju za rad sukladno propisu o radu, kao i osobe koje se stručno osposobljavaju za rad putem mjera aktivne politike zapošljavanja sukladno propisu o tržištu rada.

Uz članak 8.

Ovim člankom propisuju se obveze doprinosa za udomitelje.

Uz članak 9.

Ovim člankom briše se pojam „trgovca pojedinca“.

Uz članak 10.

Ovim člankom usklađuju se odredbe Zakona o doprinosima o primicima po osnovi mirovine i invalidnine iz inozemstva na način da se taj primitak preračunava u eure, a ne više u kune.

Uz članak 11.

Ovim člankom odredba članka 163. Zakona o doprinosima usklađuje se sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti.

Uz članak 12.

Ovim člankom Zakon o doprinosima usklađuje se sa Zakonom o roditeljskim potporama i Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Uz članak 13.

Ovim člankom dodatno se uređuje izvješćivanje o obračunanoj obvezi doprinosa po osnovi naknade plaća kada je jedno tijelo obveznik obračunavanja, a drugo tijelo obveznik plaćanja doprinosa.

Uz članak 14.

Ovim člankom se propisuje da obveza doprinosa po osnovi druge djelatnosti obveznika poreza na dobit i obveznika poreza na dohodak dopijeva na naplatu sa zadnjim danom roka za podnošenje godišnje porezne prijave, a ne više s danom podnošenja prijave.

Uz članak 15.

Ovim člankom ispravlja se pogrešno pozivanje na odredbe Zakona o stažu osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem.

Uz članak 16.

Ovim člankom ispravlja se pogrešno pozivanje na odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju.

Uz članak 17.

Ovim člankom proširuje se izbor koeficijenata za izbor više osnovice za plaćanje doprinosa osiguranicima koji su obveznici doprinosa za svoje osobno osiguranje i čija je mjesečna osnovica za obračun doprinosa propisana kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta. Isto se propisuje kako bi samostalne obveznike doprinosa koji doprinose plaćaju prema propisanoj mjesečnoj osnovici potaklo na izbor više osnovice što bi za posljedicu imalo veće uplate u mirovinski i zdravstveni sustav.

Uz članak 18.

Ovim člankom uređuje se da su primici po osnovi drugog dohotka ostvareni po osnovi nagrade za dobro obavljenu uslugu (napojnice) izuzeti od obveze doprinosa.

Uz članak 19.

Ovim člankom uređuje se pravo na naknadnu uplatu doprinosa otpisanih zbog zastare i kada je otpis izvršen po službenoj dužnosti (bez rješenja) čime se Zakon o doprinosima usklađuje s odredbama Općeg poreznog zakona.

Uz članak 20.

Ovim člankom odredba se usklađuje s Naputkom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba.

Uz članak 21.

Ovim člankom se iznosi prekršaja konvertiraju iz kune u euro.

Uz članak 22.

Ovim člankom se iznosi prekršaja konvertiraju iz kune u euro te se briše pojam „trgovca pojedinca“.

Uz članak 23.

Ovim člankom se iznosi prekršaja konvertiraju iz kune u euro.

Uz članak 24.

Ovim člankom se iznosi prekršaja konvertiraju iz kune u euro te se briše pojam „trgovca pojedinca“.

Uz članak 25.

Ovim člankom se iznosi prekršaja konvertiraju iz kune u euro.

Uz članak 26.

Ovim člankom uređuje se primjena članka 14. ovoga Zakona te se daje ovlast ministru financija da u roku 90 dana od dana stupanja na snagu uskladi Pravilnik o doprinosima s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 27.

Ovim člankom propisuje je se da će Ministarstvo financija u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka Zakona.

Uz članak 28.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona s 1. prosinca 2023. kako bi se umanjeње osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje primjenjivale od siječnja 2024. godine, osim odredbi vezanih uz izbor više osnovice i odredbi o nagradi za dobro obavlјenu uslugu (napojnice) koje bi stupile na snagu 1. siječnja 2024.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranika po osnovi radnog odnosa čija je mjesečna bruto plaća do 1.300,00 eura dovest će do smanjenja prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske u iznosu 329 milijuna eura za 2024., 2025. i 2026. godinu.

Aktivnosti koje se financiraju iz doprinosa koji se umanjuju financirat će se iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona, koji je raspravljen u prvom čitanju u Hrvatskome saboru, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastala je sljedeća razlika:

- u članku 11. kojim je izmijenjena točka 1. u članku 163. stavku 1. na način da se riječ: „dodiplomskom“ zamijenila riječju: „prijediplomskom“ čime se Zakon o doprinosima usklađuje sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Tijekom prvog čitanja u Hrvatskome saboru iznijeti su i neki prijedlozi koji nisu prihvaćeni. U nastavku se navode bitni prijedlozi te razlozi zašto isti nisu prihvaćeni.

- Prijedlog zastupnika Kluba zastupnika Možemo Damira Bakića da se umjesto intervencije u doprinose za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti intervenira u doprinose za zdravstveno osiguranje se ne prihvaća jer su doprinosi za zdravstveno osiguranje po osnovi radnog odnosa obveza poslodavca i plaćaju se na teret poslodavca što znači da ne utječu na povećanje neto plaće radnika što je cilj ovoga poreznog rasterećenja.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 7.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. djelatnost obrta samostalna je djelatnost obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti upisana u obrtni registar, sukladno propisima o obrtu, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;
2. djelatnost trgovca pojedinca samostalna je djelatnost upisana u registar trgovačkog suda kao trgovac pojedinac, sukladno propisima o trgovačkim društvima, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;
3. djelatnost slobodnog zanimanja samostalna je djelatnost fizičke osobe koja je po osnovi obavljanja te djelatnosti obvezno osigurana, a ta je djelatnost:
 - 3.1. upisana u registar tijela državne uprave mjerodavnog za izdavanje odobrenja fizičkim osobama za obavljanje profesionalne djelatnosti, sukladno posebnim propisima, ili je
 - 3.2. upisana u registar obveznika poreza na dohodak ili poreza na dobit od obavljanja samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja na osnovi članstva u strukovnoj udruzi ili strukovnoj komori ili na njezin zahtjev;
4. djelatnost poljoprivrede i šumarstva samostalna je djelatnost fizičke osobe upisana u registar tijela mjerodavnog za poljoprivredu, ili je, na njezin zahtjev, upisana u registar obveznika poreza na dohodak ili poreza na dobit od obavljanja te djelatnosti te je obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;
5. ostale samostalne djelatnosti jesu djelatnosti fizičkih osoba s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti upisane su u registar obveznika poreza na dohodak te su po toj osnovi obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nositelju je ta djelatnost osnovno zanimanje i po toj se osnovi, sukladno propisima o obveznim osiguranjima, smatra obvezno osiguranom osobom, a to su:
 - 5.1. djelatnosti za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja i registracije,
 - 5.2. djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,
 - 5.3. djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,
 - 5.4. ostale djelatnosti upisane u registar obveznika poreza na dohodak po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti i po osnovi koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit;
6. druga djelatnost je samostalna djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka koju nositelj djelatnosti obavlja istodobno uz osiguranje po osnovi radnog odnosa ili po bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja. Drugom djelatnošću smatra se i djelatnost samozaposlene osobe prema kojoj se, sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike Hrvatske, koja se obavlja u drugoj državi članici, ako se ista obavlja istodobno uz radni odnos, odnosno zaposlenje u Republici Hrvatskoj i/ili u drugoj državi članici ili uz neku drugu osnovu osiguranja;
7. doprinos iz osnovice jest doprinos obračunan po odbitku, sadržan je u primitku, odnosno u osnovici prema kojoj je obračunan, obustavlja se od primitka te je obveza osobe koja ostvaruje primitak;
8. doprinos na osnovicu jest doprinos obračunan prema propisanoj osnovici, nije sadržan u primitku odnosno u osnovici prema kojoj je obračunan te je obveza sredstava isplatelja

primitka prema kojemu je obveza utvrđena ili samog osiguranika ili druge osobe kojoj je propisana obveza doprinosa u korist osiguranika;

9. drugi dohodak je primitak ili dio primitka od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak. Drugim dohotkom smatra se i primitak po osnovi kojega se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada kada ga poslodavac isplaćuje ili daje u naravi bivšem radniku ili drugoj osobi umjesto bivšeg radnika, a taj se primitak ne odnosi na naknadu za rad za trajanja radnog odnosa niti je primitak stečen unutar vremena u kojem je postojao radni odnos;

10. država članica jest država članica Europske unije, država članica Europskog gospodarskog prostora i Švicarska konfederacija;

11. inozemstvo jest područje drugih država članica iz točke 10. ovoga članka i trećih država;

12. izabrana ili imenovana osoba jest fizička osoba koja je po osnovi obavljanja dužnosti u predstavničkom ili izvršnom tijelu državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave, od strane toga tijela, prijavljena na obvezna osiguranja;

13. izaslani radnik jest:

13.1. osoba osigurana po osnovi radnog odnosa koja je od poslodavca izaslana u inozemstvo radi obavljanja poslova za poslodavca, a koja sukladno propisima o obveznim osiguranjima, propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju za vrijeme rada u inozemstvu ostaje u sustavu obveznih osiguranja Republike Hrvatske te

13.2. osoba osigurana po osnovi radnog odnosa koja je od poslodavca upućena u inozemstvo radi obavljanja dužnosti u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske i

13.3. osoba koja je od inozemnog poslodavca izaslana na rad u tuzemno društvo, a sukladno odredbama propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i odredbama međudržavnih ugovora o socijalnom osiguranju ima uređen status u osiguranju države poslodavca;

14. osnovica za obračun doprinosa iznos je, općenito, prema kojemu se obračunavaju iznosi doprinosa za određeno razdoblje u osiguranju;

15. godišnja osnovica iznos je prema kojemu se obračunavaju iznosi doprinosa za određenu godinu po osnovi obavljanja druge djelatnosti;

16. mjesečna osnovica propisani je iznos prema kojemu je obveza obračunati i uplatiti doprinose, ovisno o osnovi osiguranja, za jedan mjesec staža u mirovinskom osiguranju i za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za određeni mjesec proveden u tim osiguranjima s punim radnim vremenom;

17. najniža mjesečna osnovica najniži je iznos prema kojemu je obveza obračunati i uplatiti doprinose za jedan mjesec staža u mirovinskom osiguranju te za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za određeni mjesec proveden u tim osiguranjima s punim radnim vremenom;

18. najviša mjesečna osnovica najviši je iznos do kojega je obveza obračunati i uplatiti doprinose za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje kada je osnovica za obračun doprinosa plaća, osim poduzetničke plaće;

19. najviša godišnja osnovica najviši je iznos do kojega je obveza uplatiti doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po stopama iz članka 13. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, i to prema svim osnovama za jednu godinu;

20. mirovanje obveze doprinosa jest pravo obveznika doprinosa prema kojemu taj obveznik nema obvezu doprinosa u dijelu koji se odnosi na razdoblje, odnosno mjesec ili na dio mjeseca za koji ostvaruje pravo na naknadu plaće prema posebnom propisu, a na teret nositelja obveznih osiguranja odnosno državnog proračuna kao i u slučajevima korištenja prava na privremenu

nesposobnost za rad bez prava na naknadu plaće u skladu s propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju;

21. mirovina je primitak koji se fizičkoj osobi – umirovljeniku isplaćuje po osnovi prava iz obveznog mirovinskog osiguranja Republike Hrvatske, osim invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje umirovljenicima obvezno osiguranim po osnovi radnog odnosa ili obavljanja samostalne djelatnosti;

22. naknada njegovatelju primitak je što ga isplatitelj naknade, prema posebnom propisu, isplaćuje osobi koja pruža pomoć i njegu HRVI iz Domovinskog rata, a ukupan iznos naknade (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos koji se isplaćuje toj osobi;

23. naknada plaće primitak je koji je isplaćen ili je trebao biti isplaćen osiguraniku kao pravo po osnovi obveznih osiguranja ili pravo prema posebnom propisu;

24. naknada športskom sucu i delegatu primitak je od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, a isplaćuje se kao naknada za sudjelovanje na natjecanjima amaterskih športskih klubova koja se održavaju u skladu s aktom o sustavu natjecanja određenoga nacionalnoga športskog saveza, na natjecanjima učeničkih i studentskih športskih klubova te na međunarodnim natjecanjima tih klubova koja se, u skladu s propisima o športu, održavaju u Republici Hrvatskoj te prema kriterijima uređenima propisom koji donosi ministar financija na prijedlog čelnika središnjeg tijela uprave nadležnog za šport;

25. naknada za autorsko pravo ili srodna prava jest primitak od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak i predujam poreza na dohodak obračunava po odbitku;

26. naknada za umjetničko djelo jest primitak od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak i predujam poreza na dohodak obračunava po odbitku;

27. nezaposlena osoba je osoba koja se kao nezaposlena vodi u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, sukladno propisima o zapošljavanju;

28. nositelji obveznih osiguranja jesu javne ustanove – zavodi koji obavljaju poslove obveznih osiguranja u skladu s propisima o obveznim osiguranjima;

29. njegovatelj je fizička osoba koja pruža pomoć i njegu HRVI iz Domovinskog rata u skladu s posebnim propisom po kojoj je osnovi i osigurana;

30. obračunska isprava je pisani dokument koji je dužan sastaviti obveznik obračunavanja doprinosa prije sastavljanja obračunske prijave (izvješća) te sadrži podatke o osiguraniku, vrsti i iznosu osnovice za obračun doprinosa, vrsti i iznosu obveze doprinosa i razdoblju na koje se osnovica i doprinosi odnose i druge podatke bitne za sastavljanje obračunske prijave;

31. osoba koja se prvi put zapošljava jest fizička osoba koju poslodavac, po osnovi ugovora o radu, odnosno ugovora o stručnom osposobljavanju za rad prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje te do dana početka osiguranja nema evidentiran staž u mirovinskom osiguranju, odnosno ima evidentiran staž do osam dana (uključujući i osmi dan) po osnovi drugog dohotka, osim po osnovi roditelja koji obavlja roditeljske dužnosti, niti je staž mirovinskog osiguranja ostvario kod inozemnog nositelja obveznoga mirovinskog osiguranja, osim fizičke osobe iz točke 54. ovoga članka;

32. osoba kojoj je oduzeta sloboda jest fizička osoba s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojoj je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalazi se u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa;

33. plaća je primitak što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe isplaćuje ili daje u naravi ili ga je bio dužan isplatiti radniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tog se primitka, prema

propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

34. ostali primici jesu primici što ih poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe, osim plaće, isplaćuje ili daje u naravi ili ih je bio dužan isplatiti radniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu ili godini ili općenito vezano uz radni odnos prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tih se primitaka, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

35. poduzetnička plaća jest primitak što ga sebi za određeni mjesec isplaćuje osiguranik po osnovi samostalnih djelatnosti iz točaka 1. do 6. ovoga članka koji od tih djelatnosti utvrđuje dobit, od kojega se primitka, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

36. poslodavac je poslovni subjekt za kojega radnik u radnom odnosu, u skladu s propisima o radu i drugim propisima koji uređuju radne odnose, obavlja određene poslove, te:

36.1. inozemna organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja ne uživa diplomatski imunitet (strano predstavništvo, podružnica, međunarodna organizacija i ustanova),

36.2. inozemna fizička osoba koja za svoje osobne potrebe zapošljava druge fizičke osobe,

36.3. diplomatska misija i konzularni ured strane države te međunarodna organizacija ili predstavništvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji uživaju diplomatski imunitet i

36.4. diplomatski predstavnik – konzul u Republici Hrvatskoj koji za svoje osobne potrebe zapošljava hrvatske državljane;

37. poslovni subjekti su pravne osobe i tijela državne i javne uprave, tijela jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave te fizičke osobe i skupine osoba koje nemaju svojstvo pravne osobe ako su poslodavci ili ako isplaćuju primitke za koje je ovim Zakonom propisana obveza doprinosa;

38. preuzimatelj obveze poslovni je subjekt koji preuzme obvezu plaćanja doprinosa umjesto obveznika doprinosa. Preuzimatelj obveze doprinosa je i osiguranik po osnovi rada kod poslodavca s registriranim sjedištem ili mjestom poslovanja u drugoj državi članici koji je od tog poslodavca preuzeo obvezu doprinosa;

39. prosječna plaća je prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz tekuće godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku. Sastoji se od iznosa doprinosa koji se obračunavaju iz osnovice te od iznosa poreza i prireza porezu na dohodak i od neto iznosa, a služi za izračun mjesečnih osnovica i najniže mjesečne osnovice, najviše mjesečne osnovice, najviše godišnje osnovice i godišnje osnovice za obračun doprinosa za razdoblje u obveznom osiguranju u godini koja slijedi iza godine na koju se prosječna plaća odnosi;

40. prosječna neto plaća je prosječni iznos mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku i služi za utvrđivanje obveze doprinosa za razdoblje u osiguranju godine koja slijedi iza godine na koju se prosječna neto plaća odnosi;

41. puno radno vrijeme jest najviše dopušteno radno vrijeme od 40 sati tjedno, osim ako zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije određeno puno radno vrijeme ili skraćeno radno vrijeme u trajanju kraćem od 40 sati tjedno;

42. nepuno radno vrijeme jest ugovoreno radno vrijeme u trajanju kraćem od 40 sati tjedno, odnosno u trajanju kraćem od tjednog radnog vremena uređenog zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu;
43. radni odnos jest odnos poslodavca i radnika uređen propisima o radu i drugim propisima o radu koji uređuju odnose poslodavca i radnika, odnosno dužnosnika i službenika ili namještenika;
44. registar obveznika doprinosa posebna je evidencija Porezne uprave o obveznicima doprinosa i o obveznicima koji su dužni sami utvrditi obvezu doprinosa odnosno obračunati iznose doprinosa i o tome izvijestiti Poreznu upravu;
45. roditelj njegovatelj je osoba sa statusom priznatim po osnovi roditelja djeteta kojemu je zbog održavanja kvalitete života potrebno pružanje specifične njege sukladno posebnom propisu;
46. saldo doprinosa iznos je doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za zdravstveno osiguranje dospelog a neuplaćenog ili više uplaćenog sa stanjem na dan 1. siječnja 2003. što ga je Porezna uprava preuzela od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje dospelog a neuplaćenog (dug) ili više uplaćenog (preplata) sa stanjem na dan 1. siječnja 2005. godine što ga je Porezna uprava preuzela od Središnjeg registra osiguranika;
47. službeni put u inozemstvo jest boravak osiguranika u inozemstvu po nalogu poslodavca ili isplatitelja primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak, ili po potrebi samostalne djelatnosti iz točaka 1. do 6. ovoga članka, u trajanju do 30 dana neprekidno;
48. službeni boravak u inozemstvu jest boravak osiguranika u inozemstvu po nalogu poslodavca radi obrazovanja, stručnog usavršavanja ili poslijediplomskog studija odnosno zbog drugih razloga a u tom razdoblju nije prekinut radni odnos niti je prekinuto osiguranje po istoj osnovi, u trajanju duljem od 30 dana neprekidno;
49. umirovljenik je fizička osoba koja je stekla pravo iz obveznoga mirovinskog osiguranja od tuzemnog isplatitelja mirovine ili inozemnog isplatitelja mirovine sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju na starosnu mirovinu ili prijevremenu starosnu mirovinu, obiteljsku mirovinu, privremenu invalidsku mirovinu, invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti pod uvjetom da nije zaposlena ili ne obavlja djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka. Korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koji je zaposlen ili obavlja djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka ne smatra se umirovljenikom u smislu ovoga Zakona;
50. poslodavac koji ne uplaćuje doprinose jest poslodavac:
- 50.1. koji najkasnije na posljednji dan prethodnog mjeseca Poreznoj upravi nije putem propisanog izvješća za svakog pojedinog osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca dostavio podatak o mjesečnoj obvezi doprinosa dospeljoj u tom mjesecu ili podatak o činjenici da u tom mjesecu ne postoji obveza doprinosa zbog korištenja prava iz socijalnih osiguranja;
- 50.2. koji je najkasnije na posljednji dan prethodnog mjeseca prikazao isplatu plaće, osim isplate zaostale plaće, i/ili mjesečnu obvezu doprinosa dospjelu u tom mjesecu za osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika u propisanom izvješću, a u službenim evidencijama Porezne uprave, na dan dostave podataka bankama, ima evidentirane dospjele, a neplaćene obveze po pojedinoj brojčanoj oznaci vrste doprinosa za osiguranike s osnove radnog odnosa i/ili osiguranike s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca u iznosu ukupne obveze doprinosa iskazane u prethodnom mjesecu na propisanim izvješćima za navedene osiguranike i više;

51. ostali poslodavci jesu poslodavci iz točke 36. ovoga stavka osim poslodavaca iz točke 50. ovoga stavka;
52. banka jest kreditna institucija, osnovana prema zakonu kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, pod kojom se podrazumijeva banka, štedna banka i podružnica strane banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj;
53. ovlaštena agencija jest Financijska agencija (u daljnjem tekstu: Fina);
54. mlada osoba – jest fizička osoba koju poslodavac po osnovi ugovora o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje te do dana početka osiguranja ima manje od 30 godina života, a do dana sklapanja ugovora o radu nije imala prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme s istim poslodavcem;
55. vrijednosni kupon je javna isprava kojom se dokazuje da je poslodavac za sezonskog radnika u poljoprivredi uplatio doprinose za obvezna osiguranja;
56. sezonski radnik u poljoprivredi je osoba koja na temelju ugovora o sezonskom radu obavlja privremene odnosno povremene poslove u poljoprivredi sukladno posebnom propisu kojim se uređuje tržište rada;
57. poslodavac koji može zapošljavati na privremenim odnosno povremenim poslovima u poljoprivredi je fizička ili pravna osoba koja obavlja registriranu poljoprivrednu djelatnost, fizička osoba nositelj obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva odnosno fizička osoba;
58. razlika obveze doprinosa je razlika utvrđena po osnovi člana uprave, izvršnog direktora, likvidatora i upravitelja zadruge koji nije po toj osnovi osiguran, utvrđena rješenjem Porezne uprave.

Članak 9.

(1) Jedinstveni nazivi osnova obveznoga mirovinskog i obveznoga zdravstvenog osiguranja prema radnom i/ili socijalnom statusu osiguranika jesu:

1. radni odnos – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 1. ili 5. ili 6. ili stavku 4. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 1. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
2. izabrane ili imenovane osobe – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 2. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 2. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
3. radni odnos – izaslan radnik – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 7. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 1. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
4. stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 3. ili 4. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 5. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
5. nezaposlena osoba i korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 2. Zakona o mirovinskom osiguranju (nezaposlena osoba) ili
 - članku 27. stavku 6. Zakona o mirovinskom osiguranju (korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti);
6. njegovatelj HRVI – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 20. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
7. roditelj njegovatelj, njegovatelj djeteta s teškoćama u razvoju ili njegovatelj osobe s invaliditetom – obvezno osigurane osobe prema:

- članku 14. stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju i
- članku 7. stavku 1. točki 25. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 8. pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 16. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 1. i 3. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 9. djelatnost obrta i trgovca pojedinca – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 1. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 10. djelatnost slobodnog zanimanja – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 2. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 6. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 11. djelatnost športaša (profesionalna) – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 3. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 12. djelatnost poljoprivrede i šumarstva – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 4. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 13. ostale samostalne djelatnosti – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 5. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 14. poljoprivreda – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 7. stavku 1. točki 7. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 14.a poljoprivrednik upisan u upisnik kao nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva te šumoposjednik i član njegova obiteljskog kućanstva – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 11. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju i
 - članku 7. stavku 1. točki 8. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 14.b osoba upisana u Upisnik poljoprivrednika – obvezno osigurane osobe prema članku 11.a Zakona o mirovinskom osiguranju;
- 15. član uprave i izvršni direktor trgovačkog društva, likvidator i upravitelj zadruge – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 12. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 4. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 16. svećenik i drugi vjerski službenik vjerske zajednice – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 13. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 9. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 17. roditelj koji obavlja roditeljske dužnosti – obvezno osigurane osobe prema članku 14. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju;
- 18. zaposlenje u inozemstvu kod međunarodnih organizacija, stranih poslodavaca i u institucijama Europske unije – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 15. stavku 1. i 2. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 3. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 19. zaposlenje u tuzemstvu kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu koji nemaju registriranu podružnicu u tuzemstvu – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 15. stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 3. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 20. primitak od kojega se utvrđuje drugi dohodak – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 17. Zakona o mirovinskom osiguranju i
 - članku 8. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

21. produženo mirovinsko osiguranje – obvezno osigurane osobe prema članku 18. stavku 2. i stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju;
 22. produženo mirovinsko osiguranje bračnog druga profesionalnog, odnosno ugovornog diplomata – obvezno osigurane osobe prema članku 18. stavku 5. Zakona o mirovinskom osiguranju;
 23. produženo mirovinsko osiguranje stalnog sezonskog radnika – obvezno osigurane osobe prema članku 18. stavku 4. Zakona o mirovinskom osiguranju;
 24. korisnik mirovine ili invalidnine od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 12. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 25. korisnik mirovine po propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 10. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 - 25.a korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 11. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 26. osoba koja je prekinula rad, a bivši ju je poslodavac uputio na obrazovanje ili stručno usavršavanje – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 22. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 27. osoba koju je pravna ili fizička osoba, prije stupanja u radni odnos, uputila na praktični rad u drugu pravnu osobu – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 23. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 28. osoba upućena u inozemstvo u sklopu međunarodne tehničko-prosvjetne i kulturne suradnje – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 24. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 29. osoba koja zdravstveno osiguranje ne ostvaruje po drugoj osnovi – obvezno osigurane osobe prema članku 13. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 30. član obitelji osobe zaposlene u inozemstvu – obvezno osigurane osobe prema članku 14. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 31. domaća radinost i sporedno zanimanje – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 6. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
 32. nezaposlena osoba – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točkama 13., 16., 17. i 19. i članku 11. stavku 1. točki 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju koje se vode u evidenciji nezaposlenih osoba prema propisima o zapošljavanju;
 33. osoba s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojoj je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalazi se u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 28. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
 34. sezonski radnik u poljoprivredi – obvezno osigurane osobe prema članku 9. stavku 1. točki 8. Zakona o mirovinskom osiguranju.
- (2) Ovlašćuje se ministar financija da u slučaju izmjena i dopuna propisa o obveznim osiguranjima navedenih u stavku 1. ovoga članka, i to u dijelu koji uređuje obvezno osigurane osobe, odnosno donošenja novih propisa može provedbenim aktom utvrditi jedinstvene nazive osnova osiguranja u skladu s tim promjenama i za te osnove osiguranja propisati obvezu doprinosa, vrste i stope za obračun doprinosa, obveznika doprinosa, obveznika obračunavanja doprinosa, obveznika plaćanja doprinosa, osnovice za obračun doprinosa i način njihova utvrđivanja, obvezu i način obračunavanja, obvezu plaćanja i rokove za uplatu i obvezu izvješćivanja.

Članak 10.

(1) Jedinствени nazivi osnova obveznih osiguranja za osobe osigurane na mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti u određenim okolnostima za slučajeve invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti i/ili na zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti jesu:

1. učenici i studenti za vrijeme rada preko posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata – obvezno osigurane osobe prema:

– članku 19. stavku 1. točki 1. Zakona o mirovinskom osiguranju i

– članku 16. stavku 1. točki 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

2. učenici i studenti na redovitom školovanju prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj za vrijeme praktične nastave, za vrijeme stručne prakse, stručnih putovanja

– obvezno osigurane osobe prema:

– članku 19. stavku 1. točki 1. Zakona o mirovinskom osiguranju i

– članku 16. stavku 1. točki 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

3. nezaposlene osobe za vrijeme stručnog osposobljavanja ili profesionalne rehabilitacije na koje ih je uputila nadležna služba zapošljavanja – obvezno osigurane osobe prema:

– članku 19. stavku 1. točki 2. Zakona o mirovinskom osiguranju i

– članku 16. stavku 1. točki 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

4. djeca sa smetnjama u tjelesnom i duševnom razvoju na praktičnoj nastavi ili na obveznom praktičnom radu u pravnoj osobi za osposobljavanje – obvezno osigurane osobe prema članku 16. stavku 1. točki 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

5. osobe koje obavljaju određene poslove za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, rada za opće dobro sukladno posebnom propisu, primjene sigurnosnih mjera obveznoga psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti, kao i odgojnih mjera – obvezno osigurane osobe prema:

– članku 19. stavku 1. točki 3. Zakona o mirovinskom osiguranju i

– članku 16. stavku 1. točki 16. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

6. osobe koje sudjeluju u spašavanju ili obrani od elementarnih nepogoda, kao što su požar, poplava, potres i ostale nepogode uzrokovane višom silom, ili u spašavanju života građana, ili u otklanjanju materijalne štete koja prijeti imovini – obvezno osigurane osobe prema:

– članku 20. stavku 1. točki 1. Zakona o mirovinskom osiguranju i

– članku 16. stavku 1. točkama 5. i 9. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

7. članovi dobrovoljnoga vatrogasnog društva sudjelujući u gašenju požara, spašavanju ljudi i imovine ugrožene požarom i drugim elementarnim nepogodama, pri odlasku na vježbu i na povratku s vježbe te za vrijeme obučavanja koje organizira vatrogasno društvo – obvezno osigurane osobe prema:

– članku 20. stavku 1. točki 2. Zakona o mirovinskom osiguranju i

– članku 16. stavku 1. točki 13. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

8. osobe koje obavljaju dužnosti građana u obrani u skladu s propisima o obrani – obvezno osigurane osobe prema članku 20. stavku 1. točki 3. Zakona o mirovinskom osiguranju;

9. osobe koje pomažu redarstvenim službama u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti – obvezno osigurane osobe prema članku 16. stavku 1. točki 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

10. osobe koje na zahtjev državnih tijela pružaju pomoć tim tijelima i tom se prilikom ozlijede ili razbole – obvezno osigurane osobe prema:

– članku 21. Zakona o mirovinskom osiguranju i

– članku 16. stavku 1. točki 6. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

11. športashi, treneri i organizatori u sklopu organizirane amaterske športske aktivnosti – obvezno osigurane osobe prema članku 16. stavku 1. točki 7. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

12. osobe koje kao članovi gorske spasilačke službe ili kao ronionci obavljaju zadatke spašavanja života ili otklanjanja, odnosno sprječavanja opasnosti koje neposredno ugrožavaju život ili imovinu građana – obvezno osigurane osobe prema članku 16. stavku 1. točki 8. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

13. osoba na odsluženju vojnog roka (ročnik), obveznik civilne službe (civilni obveznik) i pričuvnik za vrijeme obavljanja službe u Oružanim snagama Republike Hrvatske – obvezno osigurane osobe prema članku 16. stavku 1. točki 10. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

14. osobe koje sudjeluju u organiziranim javnim radovima u Republici Hrvatskoj – obvezno osigurane osobe prema članku 16. stavku 1. točki 11. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

15. osobe koje ispunjavaju obvezu sudjelovanja u civilnoj zaštiti ili obvezu sudjelovanja u službi motrenja i obavješćivanja – obvezno osigurane osobe prema članku 16. stavku 1. točki 12. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Ovlašćuje se ministar financija da u slučaju izmjena i dopuna propisa o obveznim osiguranjima navedenih u stavku 1. ovoga članka, i to u dijelu koji uređuje obvezno osigurane osobe, odnosno donošenja novih propisa može provedbenim aktom utvrditi jedinstvene nazive osnova osiguranja u skladu s tim promjenama i za te osnove osiguranja propisati obvezu doprinosa, vrste i stope za obračun doprinosa, obveznika doprinosa, obveznika obračunavanja doprinosa, obveznika plaćanja doprinosa, osnovice za obračun doprinosa i način njihova utvrđivanja, obvezu i način obračunavanja, obvezu plaćanja i rokove za uplatu i obvezu izvješćivanja.

Članak 21.

(1) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa jest plaća odnosno primitak od nesamostalnog rada, oporeziv porezom na dohodak, što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca isplaćuje ili daje u naravi ili je bila dužna isplatiti osiguraniku za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu.

(2) Mjesečna osnovica utvrđena prema stavku 1. ovoga članka ne može iznositi manje od najvišeg iznosa što ga je poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca dužna isplatiti osiguraniku prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu odnosno prema drugom aktu koji uređuje obveze poslodavca prema radniku, i ne može za rad u punom radnom vremenu biti niža od najniže mjesečne osnovice, odnosno za rad u punom radnom vremenu osiguraniku koji je istodobno kod poslodavca član uprave trgovačkog društva ili izvršni direktor trgovačkog društva ili likvidator ili upravitelj zadruga ne može biti niža od umnoška iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,65.

(3) Mjesečnom osnovicom – plaćom smatraju se i novčana naknada i dodatak na plaću što ih poslodavac, za određeni mjesec, isplati pripadniku operativnih snaga zaštite i spašavanja za vrijeme mobilizacije i sudjelovanja u akcijama pružanja pomoći u Republici Hrvatskoj ili izvan teritorija Republike Hrvatske, a koju, sukladno posebnom propisu, refundira od tijela koje je naložilo mobilizaciju ili sudjelovanje u akcijama pružanja pomoći.

Članak 22.

(1) Osnovicom za obračun doprinosa za osiguranika po osnovi radnog odnosa smatraju se i iznosi ostalih primitaka od nesamostalnog rada, oporezivih porezom na dohodak.

(2) Osnovicom za obračun doprinosa za osiguranika po osnovi radnog odnosa smatraju se i iznosi ostalih primitaka od nesamostalnog rada koji bi bili oporezivi porezom na dohodak da odredbama međudržavnih ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja nije drukčije uređeno.

(3) Ostalim primicima iz stavka 1. i 2. ovoga članka smatraju se osobito:

1. primici po osnovi naknada, potpora, nagrada, darova, dnevnica, terenskog dodatka, pomorskog dodatka i otpremnine isplaćeni iznad neoporezivih iznosa, sukladno propisima o porezu na dohodak,
2. primici radi prekida radnog odnosa,
3. premije osiguranja što ih poslodavac na teret svojih sredstava a u korist radnika plaća za životno osiguranje s obilježjem štednje te za dopunsko i privatno zdravstveno osiguranje, dobrovoljno mirovinsko osiguranje ili za osiguranje imovine radnika,
4. ostali primici što ih poslodavac isplaćuje ili daje radniku za obavljene radne zadatke sukladno ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu a ti se primici ne odnose na naknadu za rad u određenom mjesecu, kao što su: dodatna plaća (izvan redovitih mjesečnih plaća), bonus za postignute rezultate i ostali slični primici od nesamostalnog rada.

1.4. Za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa

Članak 42.

Za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa (članak 9. stavak 1. točka 4.) obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja svih doprinosa jest poslodavac koji je primio osiguranika radi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

Članak 43.

(1) Za osiguranika koji se prvi put zapošljava, odnosno stručno osposobljava za rad bez zasnivanja radnog odnosa doprinosi se obračunavaju na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz članka 44. ovoga Zakona i to:

- 1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje
- 1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika koji nema status osobe koja se prvi put zapošljava doprinosi se obračunavaju na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz članka 44. ovoga Zakona, i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)
3. doprinos za zdravstveno osiguranje.

(3) Obveza doprinosa sukladno stavku 1. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do jedne godine.

Članak 59.

(1) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) O vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja sastavlja

obračunsku ispravu za svakoga osiguranika te sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća propisat će ministar financija.

Članak 80.

Osiguranik po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta i trgovca pojedinca, slobodnog zanimanja, športaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti (članak 9. stavak 1. točka 9. do 13.) koji od tih djelatnosti utvrđuje dobit, sam je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

Članak 133.

(1) Podatak o iznosu mirovine i invalidnine osiguranik dokazuje u postupku prijave na osiguranje, odnosno u postupku utvrđivanja statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Mirovina ili invalidnina koja se zaprimi u inozemnoj valuti preračunava se u kunsku vrijednost prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan stjecanja svojstva osiguranika.

(3) Porezna uprava može, na zahtjev osiguranika ili po službenoj dužnosti, utvrditi novi iznos osnovice s početkom primjene za godinu koja slijedi iza godine u kojoj je promjena nastala, ako se:

1. promijeni iznos mirovine ili invalidnine i to za više od 5% u odnosu na iznos mjesečne osnovice utvrđene sukladno stavku 2. ovoga članka,
2. promijeni srednji tečaj kune za inozemnu valutu u kojoj se isplaćuje mirovina ili invalidnina za više od 5% u odnosu na iznos mjesečne osnovice utvrđene sukladno stavku 2. ovoga članka.

Članak 163.

Za ostale osobe osiguranje na mirovinsko osiguranje u određenim okolnostima i na zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti (članak 10. stavak 1.) obveznici doprinosa te obveznici obračunavanja i plaćanja jesu:

1. za osiguranike po osnovi učenika i studenata na dodiplomskom studiju za vrijeme praktične nastave i za vrijeme stručne prakse kod poslodavaca i stručnih putovanja (članak 10. stavak 1. točka 2.) te za osiguranike po osnovi djece i mladeži sa smetnjama u tjelesnom i duševnom razvoju na praktičnoj nastavi ili na obveznom praktičnom radu u pravnoj osobi za osposobljavanje (članak 10. stavak 1. točka 4.), obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa jest Republika Hrvatska putem ministarstva nadležnog za obrazovanje;
2. za osiguranike po osnovi nezaposlene osobe za vrijeme stručnog osposobljavanja ili profesionalne rehabilitacije, na koje ih je uputila nadležna služba zapošljavanja (članak 10. stavak 1. točka 3.), obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa jest Hrvatski zavod za zapošljavanje;
3. za ostale osiguranike u određenim okolnostima (članak 10. stavak 1. točke 5. do 15.) obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa jest tijelo državne uprave ili javna ustanova, druga pravna ili fizička osoba ili drugi poslovni subjekt koji imaju obvezu izvršiti prijavu osiguranika na osiguranje.

Članak 179.

(1) Za osiguranika koji pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad ostvaruje na teret sredstava nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja obveznik doprinosa

te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja jest Hrvatski zavod za obvezno zdravstveno osiguranje.

(2) Za osiguranika koji pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad ostvaruje na teret sredstava državnog proračuna, prema posebnom propisu, doprinos se plaća iz državnog proračuna, a obveznik obračunavanja i plaćanja jest Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

(3) Za osiguranika koji pravo na naknadu plaće ostvaruje na teret sredstava mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa jest Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

(4) Za osiguranika koji ostvaruje pravo na plaćeni dopust ili na rad s polovicom punoga radnog vremena poradi njege djeteta s teškoćama u razvoju, te po toj osnovi ostvaruje pravo na naknadu plaće na teret državnog proračuna, doprinos se plaća iz državnog proračuna a obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa jest Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Članak 182.

(1) Obveza doprinosa prema naknadi plaće obračunava se za svaki mjesec za koji se ostvaruje pravo i dospijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu koji slijedi mjesecu u kojem je isplaćena naknada plaće ili izvršen povrat naknade plaće poslodavcu.

(2) O vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja sastavlja obračunsku ispravu za svakoga osiguranika te sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća propisat će ministar financija.

(3) Kada poslodavac, odnosno osoba koja je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa sukladno odredbama ovoga Zakona, nema obvezu isplate plaće, odnosno naknade koja je podložna obvezi doprinosa, odnosno nema obvezu doprinosa prema propisanoj osnovici iz razloga što osiguranik ostvaruje pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kako je opisano člankom 179. ovoga Zakona i/ili ima obvezu isplate naknade plaće koja se isplaćuje na teret sredstava nositelja obveznih osiguranja ili na teret državnog proračuna dužan je sastaviti izvješće o vrsti prava, razdoblju korištenja prava te iznosu naknade plaće što ju je isplatio na teret sredstava nositelja osiguranja ili na teret sredstava državnog proračuna i dostaviti ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća propisat će ministar financija.

Članak 187.

(1) O vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja iz stavka 183. stavka 1. ovoga Zakona sastavlja obračunsku ispravu te sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća pravilnikom će propisati ministar financija.

(2) Godišnja obveza doprinosa obvezniku iz članka 183. stavka 1. ovoga Zakona koji od druge djelatnosti utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti dospijeva na naplatu s danom podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak, sukladno propisima o porezu na dohodak.

(3) Godišnja obveza doprinosa obvezniku iz članka 183. stavka 1. ovoga Zakona koji od druge djelatnosti utvrđuje dobit dospijeva na naplatu s danom podnošenja godišnje prijave poreza na dobit, sukladno propisima o porezu na dobit.

(4) Godišnja obveza doprinosa obvezniku iz članka 183. stavka 2. ovoga Zakona dospijeva na naplatu u roku od 15 dana od dana uručenja rješenja obvezniku.

Članak 196.

(1) Za osiguranika obveznoga mirovinskoga osiguranja, neovisno o tome po kojoj je osnovi osiguran – osobu s invaliditetom iz članka 7. Zakona o stažu osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem, obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa Republika Hrvatska za koju plaćanje obavlja Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

(2) Obveznik obračunavanja doprinosa jest Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Članak 197.

Doprinos se obračunava na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz članka 198. ovoga Zakona, i to dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranja s povećanim trajanjem (za osiguranika mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje) a koji se obračunava po stopi od 2,01% sukladno odredbi članka 17. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 203.

(1) Obveznik doprinosa kojemu je osnovica za obračun doprinosa propisana u mjesečnom iznosu kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenoga koeficijenta, a sam je obveznik doprinosa za svoje osiguranje, može izabrati višu osnovicu za obračun doprinosa od mjesečne osnovice propisane za osnovu po kojoj je osiguran.

(2) Radi izbora više osnovice, osiguranik može izabrati viši koeficijent za izračun više osnovice, a to mogu biti koeficijenti: 1,0 ili 2,0 ili 3,0 ili 4,0 ili 5,0 ili 6,0.

(3) Viša mjesečna osnovica primjenjuje se za obračun svih doprinosa koji su propisani prema osnovi osiguranja osiguranika koji je izabrao višu osnovicu.

(4) Kada doprinose prema višoj mjesečnoj osnovici za svoje osobno osiguranje obračunava sam obveznik doprinosa, razdoblje za koje se doprinosi prema višoj mjesečnoj osnovici obračunavaju ne može biti kraće od mjesec dana.

(5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, razdoblje za koje se doprinosi prema višoj mjesečnoj osnovici obračunavaju može biti kraće od mjesec dana ako je unutar tog mjeseca bio početak ili prestanak osiguranja.

(6) Osiguraniku kojemu se obveza doprinosa utvrđuje rješenjem Porezne uprave, obveza doprinosa prema višoj mjesečnoj osnovici nastaje od prvoga dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva i prestaje posljednjeg dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za prestanak obveze prema višoj osnovici.

(7) Iznimno od odredbe stavka 6. ovoga članka, obvezniku doprinosa koji zahtjev podnese u roku od 15 dana od dana stjecanja svojstva osiguranika, obveza doprinosa prema višoj mjesečnoj osnovici može se, na njegov zahtjev, utvrditi s danom početka razdoblja osiguranja.

(8) Način i rok te oblik i sadržaj zahtjeva za odabir više osnovice, kao i uvjete radi odabira više osnovice za obračun doprinosa pravilnikom će propisati ministar financija.

Članak 209.

(1) Iznimno od odredaba članka 111. do 117. ovoga Zakona, ne postoji obveza doprinosa prema primicima od kojih se utvrđuje drugi dohodak ili dohodak od nesamostalnog rada, i to prema sljedećim vrstama primitaka:

1. nagrada za rad učeniku, odnosno nagrada redovitom studentu za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,

2. primitak za rad učenika, odnosno studenta preko posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata,
3. stipendija učeniku odnosno studentu,
4. sportska stipendija,
5. potpora obitelji za slučaj smrti radnika,
6. potpora za školovanje djetetu bivšeg radnika ili poginulog branitelja iz Domovinskog rata do 15. godine života, odnosno do završetka osmogodišnjeg školovanja,
7. stalna mjesečna nagrada koja se isplaćuje članu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sukladno posebnom propisu,
8. naknada sportskom sucu i delegatu,
9. novčane pomoći i pomoći u naravi što ih, na temelju odredaba svojih općih akata, isplaćuju ili daju općina, grad, županija i Grad Zagreb u svrhu zaštite majčinstva, roditeljske njege novorođenog djeteta, podizanja i odgoja djeteta a koje su namijenjene roditelju ili drugoj osobi koja se brine o djetetu, sukladno posebnom propisu,
10. primitak za rad osobe mlađe od 15 godina života,
11. renta koju bivši poslodavac isplaćuje po sudskoj presudi članu obitelji bivšeg radnika,
12. novčana naknada koju mobiliziranom a nezaposlenom građaninu isplaćuje tijelo koje je naložilo mobilizaciju, sukladno posebnom propisu i
13. drugi dohodak utvrđen po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na obvezu posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu u slučaju kada primatelj na osnovi ostvarenih primitaka iz stavka 1. ovoga članka, po nalogu isplatitelja primitka, boravi na službenom putu u inozemstvu.

(3) Način dokazivanja da je riječ o primicima iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar financija.

Članak 234.

(1) Osiguranik koji je sam za sebe obveznik doprinosa za osobno osiguranje može na vlastiti zahtjev, naknadno, u cijelosti uplatiti doprinose za mirovinska osiguranja koji su otpisani zbog zastare prava na naplatu, i to doprinos za mirovinsko osiguranje i doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, a radi mogućnosti ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja.

(2) Način postupanja prema stavku 1. ovoga članka, uz suglasnost ministra financija, uređuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje općim aktom, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Zahtjev za naknadnu uplatu doprinosa otpisanih zbog zastare prava na naplatu osiguranik može podnijeti do isteka pet godina od dana kada je rješenje o utvrđivanju zastare prava na naplatu postalo pravomoćno.

Članak 248.b

(1) Poslodavac i isplatitelj primitaka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa dužni su na nalogu za plaćanje za isplatu plaće odnosno na nalogu za plaćanje za isplatu primitka navesti obvezne elemente.

(2) Poslodavac koji ne uplaćuje doprinose dužan je u istu banku istodobno predati naloge za plaćanje za isplatu plaće i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa.

(3) Banka je dužna odbiti provođenje naloga za plaćanje za isplatu plaće ako poslodavac koji ne uplaćuje doprinose, istodobno uz naloge za plaćanje za isplatu plaće nije predao i naloge za

plaćanje za uplatu doprinosa ili se oni ne mogu u cijelosti provesti, te ako nalog ne sadrži sve elemente propisane Naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba za godinu u kojoj se nalozi predaju.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, banka može provesti naloge za plaćanje za isplatu plaće ako nisu dostavljeni pojedini nalozi za plaćanje za uplatu doprinosa i to u slučaju kada u skladu s odredbama ovog Zakona ili u skladu s odredbama posebnog propisa ne postoji obveza obračuna pojedinog doprinosa ili ako s odredbama posebnog propisa ne postoji obveza uplate pojedinog doprinosa istodobno s isplatom plaće.

(5) Banka je dužna dnevno Fini dostaviti izvješće o odbijenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće poslodavaca koji ne uplaćuju doprinose, o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće i o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu ostalih primitaka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa.

(6) Fina je dužna najkasnije sljedeći dan izvijestiti Poreznu upravu o primljenim izvješćima iz stavka 5. ovoga članka.

(7) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, odnosno ako poslodavac nije putem propisanog izvješća za svakog pojedinog osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca dostavio podatak o mjesečnoj obvezi doprinosa dospjeloj u tom mjesecu ili podatak o činjenici da u tom mjesecu ne postoji obveza doprinosa zbog korištenja prava iz socijalnih osiguranja, Porezna uprava određuje mjere osiguranja naplate.

(8) Sadržaj obveznih elemenata na nalogima za plaćanje za isplatu plaće odnosno za isplatu primitaka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa, slučajeve u kojima banka može provesti naloge za plaćanje za isplatu plaće ako nisu dostavljeni pojedini nalozi za plaćanje za uplatu doprinosa, postupak određivanja mjera osiguranja naplate te ostale postupke koji se odnose na provedbu plaćanja doprinosa pravilnikom će propisati ministar financija.

(9) Fina je ovlaštena radi provedbe postupka izvješćivanja utvrditi način i rokove razmjene podataka između banaka i Agencije, između Agencije i Porezne uprave, kao i tehničke uvjete koje su Agencija, banke i Porezna uprava dužne osigurati za međusobnu razmjenu.

Članak 249.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. poslodavac koji za osiguranika po osnovi radnog odnosa ne obračuna doprinose (članak 23. i članak 24. u svezi s člankom 20.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 21. i članak 22.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 24., 24.a, 25. i 25.a) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 26. stavak 2.),

2. predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave koje za osiguranika po osnovi izabrane ili imenovane osobe ne obračuna doprinose (članak 31. i članak 32. u svezi s člankom 28.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 29. i članak 30.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 32. i 33.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 34. stavak 2.),

3. poslodavac koji za osiguranika po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika ne obračuna doprinose (članak 39. i članak 40. u svezi s člankom 36.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 37. i članak 38.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 40.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 41. stavak 2.),

4. poslodavac koji za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa ne obračuna doprinose (članak 45. stavak 1. u svezi s člankom 43.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 44.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 45. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 45. stavak 2.),

5. poslodavac stalnog sezonskog radnika koji za osiguranika po osnovi stalnog sezonskog radnika ne obračuna doprinose (članak 129. stavak 1. u svezi s člankom 127.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 128.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 129. stavak 1.) ili ne izvršiti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 129. stavak 2.),
 6. poslodavac, odnosno obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa u slučaju kada nema obvezu obračuna i plaćanja doprinosa ako ne izvršiti Poreznu upravu o vrsti prava, razdoblju korištenja prava te iznosu naknade plaće što ju je isplatio na teret sredstava nositelja obveznih osigurana ili na teret sredstava državnog proračuna (članak 182. stavak 3.),
 7. poslodavac i isplatitelj primitaka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa ako na nalogima za plaćanje za isplatu plaće odnosno na nalogima za plaćanje za isplatu primitka ne navede obvezne elemente (članak 248.b stavak 1.).
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 250.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:
1. osiguranik po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), športaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti koji od obavljanja samostalne djelatnosti utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti, ako ne obračuna doprinose (članak 67. u svezi s člankom 65.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 66.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 67.) ili ne izvršiti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 67.a.),
 2. osiguranik po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva, ili trgovca pojedinca koji od obavljanja samostalne djelatnosti utvrđuje dobit, ako ne obračuna doprinose (članak 83. u svezi s člankom 82.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 82.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 83.) ili ne izvršiti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 84. stavak 2.),
 3. isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak i sam primatelj primitka neposredno iz inozemstva ili od druge fizičke osobe koji po toj osnovi ne obračuna doprinose (članak 115. stavci 1. i 2. u svezi s člankom 113.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 114.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 115. stavci 1. i 2.) ili ne izvršiti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa,
 4. bivši poslodavac koji za osiguranika po osnovi osobe koja je prekinula rad, a bivši ju je poslodavac uputio na obrazovanje ili stručno usavršavanje, ne obračuna doprinos (članak 142. stavak 1. u svezi s člankom 140.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 141.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 142. stavak 1.) ili ne izvršiti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 142. stavak 2.),
 5. pravna ili fizička osoba koja za osiguranika po osnovi osobe koju je pravna ili fizička osoba, prije stupanja u radni odnos, uputila na praktični rad u drugu pravnu ili fizičku osobu ne obračuna doprinos (članak 146. stavak 1. u svezi s člankom 144.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 145.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 146. stavak 1.) ili ne izvršiti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 146. stavak 2.),
 6. pravna ili fizička osoba koja za osiguranika po osnovi osobe upućene u inozemstvo u sklopu međunarodne tehničko-prosvjetne i kulturne suradnje ne obračuna doprinos (članak 150. stavak 1. u svezi s člankom 148.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 149.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 150. stavak 1.) ili ne izvršiti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 150. stavak 2.), pravna ili fizička osoba koja za osiguranika po osnovi osobe upućene u inozemstvo u sklopu međunarodne tehničko-prosvjetne i kulturne suradnje ne obračuna doprinos (članak 150. stavak 1. u svezi s člankom 148.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 149.),

odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 150. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 150. stavak 2.),

7. posrednik pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata koji za osiguranika po toj osnovi ne obračuna doprinose (članak 162. stavak 1. u svezi s člankom 160.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 161.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 162. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 162. stavak 2.),

8. pravna ili fizička osoba – davatelj stipendije strancu koji za osiguranika po toj osnovi ne obračuna doprinos (članak 178. stavak 1. u svezi s člankom 176.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 177.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 178. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 178. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 251.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu koji za osiguranika po toj osnovi ne obračuna poseban doprinos (članak 192. stavak 2. u svezi s člankom 190.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 191.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 192. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenoj obvezi doprinosa (članak 192. stavak 2.),

2. poslodavac koji zapošljava radnike na radnome mjestu na kojemu se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem i/ili radnike koji obavljaju poslove zanimanja za koja se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, a koji za osiguranike po toj osnovi ne obračuna dodatne doprinose (članak 195. stavak 1. u svezi s člankom 194.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 194.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 195. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 195. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 252.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osiguranik koji je sam obveznik doprinosa za svoje osobno osiguranje ako dospjelu obvezu doprinosa ne uplati u roku, i to:

1. osiguranik po osnovi pomorca – člana posade broda u međunarodnoj plovidbi (članak 62.),

2. osiguranik po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), športaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti koji od tih djelatnosti utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti (članak 67.),

3. osiguranik po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta te poljoprivrede i šumarstva koji od tih djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku (članak 71.),

4. osiguranik po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja, i to novinara, samostalnih umjetnika ili športaša koji prema primicima od djelatnosti porez na dohodak plaćaju po odbitku (članak 75.),

5. osiguranik po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta i trgovca pojedinca, slobodnog zanimanja, športaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti koji od tih djelatnosti utvrđuje dobit (članak 83.),

6. osiguranik po osnovi poljoprivrednika upisanog u upisnik kao nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva te šumoposjednik i član njegova obiteljskog kućanstva (članak 85.d),

7. osiguranik po osnovi osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika (članak 85.h),
8. osiguranik po osnovi poljoprivrede (članak 89.),
9. osiguranik po osnovi člana uprave trgovačkog društva (članak 93.),
10. osiguranik po osnovi svećenika i drugih članova vjerske zajednice (članak 98.),
11. osiguranik po osnovi zaposlenja u inozemstvu kod međunarodnih organizacija, stranih poslodavaca i u institucijama Europske unije (članak 106.),
12. osiguranik po osnovi zaposlenja u tuzemstvu kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu (članak 110.),
13. osiguranik produženog mirovinskog osiguranja (članak 121.),
14. osiguranik po osnovi mirovine ili invalidnine iz inozemstva (članak 134.),
15. osiguranik po osnovi osobe koja zdravstveno osiguranje ne ostvaruje po drugoj osnovi (članak 154.),
16. osoba zaposlena u inozemstvu za osiguranika po osnovi člana obitelji osobe zaposlene u inozemstvu (članak 158.),
17. osiguranik po osnovi stranca (članak 170.),
18. stranac za osiguranika po osnovi člana obitelji stranca (članak 174.),
19. obveznik doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti (članak 187.).

Članak 252.a

- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:
 1. banka koja podatke o poslodavcima koji ne plaćaju doprinose koristi u druge svrhe osim u svrhu provedbe plaćanja doprinosa (članak 228.a stavak 2.),
 2. poslodavac koji ne uplaćuje doprinose koji u istu banku istodobno ne preda nalog za plaćanje za isplatu plaće i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa (članak 248.b stavak 2.),
 3. banka koja ne odbije provesti naloge za plaćanje za isplatu plaće ako poslodavac koji ne uplaćuje doprinose, istodobno uz naloge za plaćanje za isplatu plaće nije predao i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa ili se oni ne mogu u cijelosti provesti, te ako nalog ne sadrži sve propisane elemente (članak 248.b stavak 3.),
 4. banka koja Fini ne dostavi izvješće o odbijenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće poslodavaca koji ne uplaćuju doprinose, o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće i o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu ostalih primitaka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa (članak 248.b stavak 5.),
 5. Fina ako Poreznu upravu ne izvijesti o izvješćima primljenima od banaka (članak 248.b stavak 6.).
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.